

В търсене на доводи в полза на предположението за различните функции на двете крепости в единната отбранителна схема се разглеждат особеностите в географското и стратегическо разположение на крепостта Върло градище и на нейната укрепителна система.

Крепостта Върло градище се намира навътре в планината по поречието на Новоселска река (по точно върху „острова“ между Кашлянска и Новоселска реки), под връх Кутелка. Подобно на крепостта Маричино градище, тя е разположена високо върху скалист хребет, естествено защитен от запад и север с отвесни стени. Теренът на крепостта се характеризира с голям наклон, като най-високата точка (716 м над морското равнище) е разположена от северната страна. Крепостта от юг и изток е била защитена от стена, чийто останки от източната страна (изградена от ломен камък, на места без свързка) могат лесно да се проследят на протежение от около 120 м. Характерно за отбранителната система на тази крепост са поредицата защитни каменни прегради вътре в нея, умело използващи скалните препятствия на терена. Най-високата северна част на крепостта е била обградена с втора стена.

Отдалечеността на крепостта от основните поселения в района, особеностите на терена, върху който е разположена - скалист, стръмен скат, високо над реката - единствен естествен водоизточник на местността, позволяват да се приеме, че нейните основни функции при изграждането ѝ не са се свеждали до защита на населението.

Крепостта не е била пригодена за продължителна обсада. Достъпът до единствения водоизточник - реката в подножието на крепостта, при обсада се прекъсвал. Поради това за снабдяване на гарнизона с вода в нея е съществувало голямо водохранилище, основите на което са запазени, изградено само от тухли с дебела спойка от червен хоросан (зидария от типа „opus latericum“). В близост до водохранилището се откриват голямо количество фрагменти от битова керамика, основно от съдове - гърнета и стомни.

Интересно е да се отбележи, че фрагменти от строителна керамика тук се срещат по - рядко, отколкото в Маричино градище и то основно в близост до останките от крепостната стена, от нейната вътрешна страна. Това позволява да се предположи, че на терена на крепостта са съществували неголям брой постройки, предназначени само за гарнизона.

Крепостта Върло градище е заемала важно стратегическо положение, осо-